

คู่มือ

การปฏิบัติตนของครูและบุคลากรทางการศึกษา
ส่งเสริมวินัยและการรักษาวินัยจรรยาบรรณวิชาชีพ

โรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือ การปฏิบัติตนของครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมวินัยและการรักษาวินัยจรรยาบรรณวิชาชีพ
โรงเรียนอินทร์ธานีวิทยา

ความเป็นมาการจัดทำส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนอินทร์ธานีวิทยา เป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาต้องดำเนินการตามแนวทางของคุรุสภา ตามแบบแผนพฤติกรรม ที่พึง ประสงค์ ตามจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่อย่าง มี ประสิทธิภาพ ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณที่ดียิ่ง เป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนในชุมชน วิชาชีพครูได้รับการยกย่องและจัดเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีความจำเป็นต่อสังคม เป็น อาชีพที่ช่วยสร้างสรรค์ จรรโลงสังคมให้ไปในทิศทางที่ปรารถนา ฉะนั้นกลุ่มผู้ประกอบวิชาชีพครูจึงต้องมี ความ รับผิดชอบต่อสังคมในระดับสูง เช่นกัน ยิ่งสังคมยกย่องเคารพและไว้วางใจผู้ประกอบวิชาชีพครูมากเท่าใด ผู้ ประกอบวิชาชีพครูก็ต้องประพฤติปฏิบัติ ตนให้เหมาะสมกับความเคารพเชื่อถือไว้วางใจเพียงนั้น การกำหนดจรรยาบรรณครูหรือจรรยาบรรณวิชาชีพครูจึงเป็น มาตรการหนึ่งที่ใช้ควบคุมความประพฤติปฏิบัติ ตนของผู้ประกอบ วิชาชีพครู อาจกล่าวได้ว่าเป็นการประกันคุณภาพ ของครูให้กับสังคมประการหนึ่งด้วย เป็น การยืนยันกับสังคมว่า ในวงการครูนั้นจะควบคุมสอดส่องดูแลความประพฤติ ของกลุ่มครูด้วยกันตลอดเวลา มีการลงโทษทางกฎหมาย และทางสังคม การควบคุมความประพฤติหรือการปฏิบัติตนของครูนั้น วิธีการที่ดี ที่สุดคือการสร้างจิตสำนึกหรือ การ ควบคุมทางจิตใจ ครูมีจรรยาบรรณย่อมมีคุณธรรมสูง คุณธรรมเป็นมาตรา วัดมาตรฐานความเป็นครูของผู้ ประกอบ วิชาชีพครูที่สำคัญยิ่ง ครูที่มีคุณธรรมย่อมเป็นครูที่มีจรรยาบรรณที่ดี นั่นเอง เพื่อให้การดำเนินการทาง วินัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำคู่มือปฏิบัติงานเสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการด าเนินการทางวินัยกับบุคลากรในสังกัด

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคมมีวินัยในตนเองและพัฒนาตนเองประพฤติ ปฏิบัติตนอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรม
คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีความประพฤติดี
สำนึกในหน้าที่และเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป

1. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม รัก ศรัทธา และซื่อสัตย์สุจริตรับผิดชอบ ต่อ วิชาชีพ
2. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา รัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และรับบริการ ด้วยความจริงใจและเสมอภาค
3. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่น ในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
4. เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาเป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติตนด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของวิชาชีพ และเผยแพร่ความรู้ด้านศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของ วิชาชีพ

การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

“วิชาชีพ” หมายความว่า วิชาชีพทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา ปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐ และเอกชน และการบริหารการศึกษานอก สถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตลอดจนการสนับสนุนการศึกษาให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับ การจัดการกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศและการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ

“ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา” หมายความว่า ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546

“ครู” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐ และเอกชน

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐ และเอกชน

“บุคลากรทางการศึกษาอื่น” หมายความว่า บุคคลซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดการกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งหน่วยงานการศึกษากำหนดตำแหน่งให้ต้องมีคุณสมบัติทางการศึกษา ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานความรู้ มีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือคุณสมบัติอื่นที่คุรุสภารับรอง มาตรฐานวิชาชีพครู ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ 1

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 3. มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) โดยจรรยาบรรณของวิชาชีพได้มีการกำหนดแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ เพื่อ ประมวลผลพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างของการประพฤติปฏิบัติ ประกอบด้วย พฤติกรรมที่พึง ประสงค์ และพฤติกรรมที่ ไม่พึงประสงค์ วิชาชีพครู เป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นวิชาชีพที่นอกจาก จะต้องการผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะถ่ายทอดวิชาการไปสู่ ผู้เรียนแล้ว สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่อาชีพครูจะต้องยึดถือ คือ การมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ วิชาชีพ เพื่อเป็นแม่แบบให้แก่ลูกศิษย์ ซึ่งเรื่องของวินัยข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา นั้น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 มาตรา 82 ก็ได้ กำหนดไว้ชัดเจน ว่า "ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาวินัยที่บัญญัติเป็นข้อห้ามและข้อ ปฏิบัติ โดยเคร่งครัด อยู่เสมอ" ข้อห้ามและข้อปฏิบัติดังกล่าว ได้แก่

1. ต้องสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ
2. ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะอุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ

3. ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ ราชการของตนไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ไปหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น
4. ต้องปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ
5. ต้องตรงต่อเวลา อุทิศเวลาให้แก่ทางราชการและผู้เรียน ไม่ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันควร
6. ต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้วยกัน
7. ต้องให้เป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ
8. ต้องไม่กลั่นแกล้ง ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงผู้เรียนหรือประชาชน
9. ต้องไม่กลั่นแกล้งกล่าวหาหรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง
10. ต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือนำผลงานของผู้อื่นหรือจ้างวานใช้ผู้อื่นทำผลงานเพื่อใช้ในการเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนวิทยฐานะหรือการได้รับเงินเดือนใน ระดับที่สูงขึ้น
11. ต้องไม่เป็นการกรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท
12. ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง ไม่อาศัยอำนาจหน้าที่แสดงการฝักใฝ่ ส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนบุคคลหรือพรรคการเมืองใด และต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องการดำเนินการในลักษณะ เป็นการทุจริตโดยการซื้อสิทธิ หรือขายเสียงในการเลือกตั้ง
13. ต้องไม่เสพยาเสพติด หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพ
14. ต้องไม่เล่นการพนันเป็นอาชญา
15. ต้องไม่กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ทั้งนี้ หากข้าราชการครู และ บุคลากรทางการศึกษาไม่รักษาวินัย หรือฝ่าฝืนวินัยดังกล่าวก็จะได้รับโทษ ทางวินัย ซึ่งอาจถึงขั้น ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการได้ จรรยาบรรณวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง

1.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม ต้องมีวินัยในตนเอง หมั่นศึกษาพัฒนาตนเองด้านวิชาการ การวิจัย วิชาชีพ บุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง อยู่เสมอ แนวปฏิบัติ

- 1) ประพฤติตนเหมาะสมกับสถานภาพ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์
- 2) ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จอย่างมีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนด
- 3) มีความใส่ใจศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับวิชาชีพอยู่เสมอ ดังนี้
 - 3.1 ศึกษาค้นคว้า ความรู้จากเอกสาร ตำราและสื่อต่างๆ
 - 3.2 จัดทำผลงานทางวิชาการ เช่น เอกสาร ตำรา หนังสือและเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ
 - 3.3 วิจัยและนำเสนองานวิจัย ลงตีพิมพ์ในวารสารงานวิจัยในระดับต่าง ๆ

3.4 เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา อภิปรายทางวิชาการ

3.5 วางแผนการพัฒนาตนเองและพัฒนางานอยู่เสมอ

4) มีความรอบรู้ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ สามารถนามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ กำหนดเป้าหมาย
แนวทางการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ทนต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การ
อาชีพ และ เทคโนโลยีดังนี้

4.1 การนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ประกอบการเรียนการสอน

4.2 การติดตามข่าวสารเหตุการณ์ ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม

4.3 การวางแผนพัฒนาตนเองและพัฒนางาน

1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม **ต้องมีวินัย ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ อดทน และ**
เคารพผลงานวิชาการของผู้อื่น แนวปฏิบัติ

1) มีวินัย ดังนี้

1.1 เข้าออกชั้นเรียนตามตารางกำหนด

1.2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน

1.3 จัดการสอบระหว่างภาค – ปลายภาคตามกำหนดเวลา

1.4 จัดการเรียนการสอนครอบคลุมหลักสูตรทั้งเนื้อหาและเวลา

1.5 ประเมินผลการเรียนตามกำหนดเวลา

1.6 ตรงเวลานัดหมาย เช่น นัดสอนซ่อมเสริม นัดสอบ นัดประชุม

1.7 เคารพมติที่ประชุม

1.8 ละเว้นจากอบายมุข

1.9 ใช้จ่ายทรัพย์สินอย่างมีสติ

1.10 ปฏิบัติงานในกรอบหน้าที่ ไม่ก้าวล่วงงานของผู้อื่น

1.11 ปกปิดข้อมูลที่เป็นความลับของส่วนราชการ

2) ซื่อสัตย์ สุจริต ดังนี้

2.1 นำเสนอข้อมูลอย่างถูกต้อง

2.2 ไม่นำวัสดุหรือครุภัณฑ์ของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน หรือพวกพ้อง

2.3 รักษาและปกป้องสมบัติของทางราชการ

3) เสียสละ อดทน ดังนี้

3.1 อุทิศเวลาให้กับราชการ

3.2 แบ่งปันโอกาสหรือทรัพย์สินแก่ผู้ด้อยกว่า

3.3 อดทนในความบกพร่องของผู้ไม่รู้

3.4 ยอมหยุดหรือถอยในบางโอกาสเพื่อความสงบสุขของส่วนรวม

3.5 รับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง

3.6 รับรู้ปัญหาของนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน

- 3.7 ให้คำปรึกษานักเรียนหรือเพื่อนร่วมงาน
- 3.8 ไม่แสดงกิริยาก้าวร้าวหรือเปื้อนหายในสถานการณ์ที่ไม่ถูกใจ

4) เคารพผลงานทางวิชาการของผู้อื่น ดังนี้

- 4.1 กล่าวถึงผลงานของผู้อื่นเฉพาะส่วนที่ดี
- 4.2 ชื่นชมความรู้ความสามารถของผู้อื่น
- 4.3 อ้างอิงทุกครั้งเมื่อนำผลงานของผู้อื่นไปใช้ ทั้งการพูดและการเขียน
- 4.4 ใช้ข้อมูลของผู้อื่นตรงความหมาย
- 4.5 ไม่ลอกเลียนงานของผู้อื่นมาเป็นสมบัติของตน
- 4.6 สร้างผลงานทางวิชาการด้วยความรู้ ความสามารถทางวิชาการของตนเอง

2. จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

2.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม พึงให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพ รัก เมตตา เอาใจ ใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์และหรือผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่ ไม่เรียกรับ หรือ ยอมรับ ผลประโยชน์ จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ แนวปฏิบัติ

- 1) สร้างความรู้สึกเป็นมิตร เป็นที่พึ่งพาและไว้วางใจได้ของศิษย์ทุกคน ดังนี้
 - 1.1 ให้ความเป็นกันเองกับศิษย์และผู้รับบริการ
 - 1.2 รับฟังปัญหาและให้ความช่วยเหลือศิษย์และผู้รับบริการ
 - 1.3 ร่วมทำกิจกรรมกับศิษย์เป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม
 - 1.4 สนทนาได้ถามทุกข์สุขของศิษย์
- 2) ตอบสนองข้อเสนอและการกระทำของศิษย์ในทางสร้างสรรค์ตามสภาพปัญหาตามความต้องการ และ ศักยภาพของศิษย์หรือผู้รับบริการ ดังนี้
 - 2.1 สนใจคำถามและคำตอบของศิษย์หรือผู้รับบริการทุกคน
 - 2.2 ให้โอกาสศิษย์แต่ละคนได้แสดงออกตามความสามารถความถนัดและความสนใจ
 - 2.3 ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องของศิษย์
 - 2.4 รับการนัดหมายของศิษย์เกี่ยวกับการเรียนรู้ก่อนงานอื่น
- 3) ไม่รับหรือแสวงหาอามิสสินจ้างหรือผลประโยชน์อันมิควรจากศิษย์ ดังนี้
 - 3.1 การหารายได้จากการนำสินค้ามาขายให้ศิษย์หรือผู้รับบริการในทางมิชอบ
 - 3.2 การตัดสินผลงานหรือผลการเรียน โดยมีสิ่งแลกเปลี่ยน
 - 3.3 การบังคับหรือสร้างเงื่อนไขให้ศิษย์มาเรียนพิเศษเพื่อหารายได้
- 4) ไม่ใช้ศิษย์เป็นเครื่องมือหาประโยชน์ให้กับตนโดยมิชอบ ดังนี้
 - 4.1 การนำผลงานของศิษย์ไปแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนโดยมิชอบ
 - 4.2 การใช้หรือจ้างวานศิษย์ไปทำสิ่งผิดกฎหมาย

2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม ต้องตั้งใจเสียสละและอุทิศตนในการปฏิบัติ หน้าที่ เพื่อให้ศิษย์และผู้รับบริการ ได้รับการพัฒนาตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของแต่ละ บุคคล แนวปฏิบัติ

1) อบรมสั่งสอน ฝึกฝนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศิษย์อย่างมุ่งมั่นและตั้งใจ ดังนี้

- 1.1 สอนเต็มเวลา ไม่เบียดบังเวลาของศิษย์ไปหาผลประโยชน์ส่วนตน
- 1.2 เอาใจใส่ อบรม สั่งสอนศิษย์จนเกิดทักษะในการปฏิบัติงาน
- 1.3 อุทิศเวลาเพื่อพัฒนาศิษย์ตามความจำเป็นและเหมาะสม
- 1.4 ไม่ละทิ้งชั้นเรียนหรือขาดการสอน

2) อบรมสั่งสอน ฝึกฝนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศิษย์อย่างเต็มศักยภาพ ดังนี้

- 2.1 เลือกใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของศิษย์
- 2.2 ให้ความรู้โดยไม่ปิดบัง
- 2.3 สอนเต็มความสามารถ
- 2.4 เปิดโอกาสให้ศิษย์ได้ฝึกปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ
- 2.5 จัดกิจกรรมที่นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของศิษย์
- 2.6 ประเมิน ปรับปรุงให้ได้ผลเชิงประจักษ์

3) อบรมสั่งสอน ฝึกฝนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาศิษย์ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ดังนี้

- 3.1 อบรมสั่งสอนศิษย์โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง
- 3.2 มอบหมายงานและตรวจผลงานด้วยความยุติธรรม

2.3 ครูและบุคลากรโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไปทั้งกาย วาจาและใจ แนวปฏิบัติ

1) มีความตระหนักว่าพฤติกรรมของตนมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของศิษย์และบุคคลทั่วไป ดังนี้

- 1.1 รั่มัตระวังในการพูดและการกระทำของตนเองอยู่เสมอ
- 1.2 ไม่โกรธง่ายหรือแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวต่อหน้าศิษย์
- 1.3 มองโลกในแง่ดี

2) พุดจาสุภาพและสร้างสรรค์โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับศิษย์และสังคม ดังนี้

- 2.1 ไม่พุดคำหยาบหรือก้าวร้าว
- 2.2 ไม่นินทาหรือพุดจาส่อเสียด ใ้ร้ายผู้อื่นทั้งต่อหน้าและลับหลัง
- 2.3 พุดชมเชยใ้กำลังใจศิษย์ด้วยความจริงใจ

3) กระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี ตามแบบแผนวัฒนธรรมประเพณีของสังคม ดังนี้

- 3.1 ปฏิบัติตนใ้มีสุภาพและบุคลิภาพที่ดีอยู่เสมอ
- 3.2 แต่งกายสะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ
- 3.3 แสดงกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อยอยู่เสมอ
- 3.4 ตรงต่อเวลา

3.5 แสดงออกซึ่งนิสัยที่ดีในการประหยัด ชื่อสัตย์ อดทน สามัคคี มีวินัย

2.4 ครูและบุคลากรโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม ต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ ต่อความเจริญทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ แนวปฏิบัติ

- 1) ละเว้นการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและร่างกายของศิษย์และหรือผู้รับบริการ ดังนี้
 - 1.1 ไม่ลงโทษเกินกว่าระเบียบกำหนด
 - 1.2 ไม่จัดหรือปล่อยปละละเลยให้สภาพแวดล้อมเป็นอันตรายต่อศิษย์และหรือผู้รับบริการ
 - 1.3 ไม่ใช้ศิษย์ทำงานเกินกำลังความสามารถ
- 2) ละเว้นการกระทำที่ส่งผลเสียต่อการพัฒนาการ ทางสติปัญญา อารมณ์จิตใจ และสังคมของศิษย์ ดังนี้
 - 2.1 ไม่ขัดขวางโอกาสให้ศิษย์ได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์
 - 2.2 ไม่ตั้งฉายาในทางลบให้แก่ศิษย์
 - 2.3 ไม่พูดจาดูหมิ่นเหยียดหยามหรือกระทำใดๆที่เป็นการซ้ำเติมปัญหาหรือข้อบกพร่องของ เพื่อนร่วมงาน ศิษย์และหรือผู้รับบริการ
 - 2.4 ไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อศิษย์และหรือผู้รับบริการ
 - 2.5 ไม่เปรียบเทียบฐานะความเป็นอยู่ของศิษย์และหรือผู้รับบริการ

3. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

3.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในคุณธรรม ปฏิบัติต่อผู้บังคับบัญชา สร้างความสามัคคีในหมู่คณะและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

- 1) ให้ความร่วมมือ แนะนำปรึกษาแก่เพื่อนครูตามโอกาสและความเหมาะสม ดังนี้
 - 1.1 ให้คำปรึกษาการจัดทำผลงานทางวิชาการ
 - 1.2 ให้คำปรึกษาในเรื่องการจัดการเรียนการสอน
 - 1.3 ให้ความช่วยเหลือแก่ครอบครัวในกรณีที่เกิดปัญหา
- 2) ให้ความช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์และสิ่งของแก่เพื่อนครูตามโอกาสอันควร ดังนี้
 - 2.1 ร่วมงานการกุศลของเพื่อนครู
 - 2.2 ให้ความร่วมมือในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือเพื่อนครูที่มีปัญหาทาง เศรษฐกิจ
- 3) สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ดังนี้
 - 3.1 พูดและกระทำในสิ่งที่มีประโยชน์ต่อเพื่อนครู
 - 3.2 เมื่อมีผู้เข้าใจผิดเกี่ยวกับเรื่องใดๆ ในองค์กรต้องพยายามทำความเข้าใจให้ถูกต้อง
 - 3.3 ยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนาเพื่อความสงบสุขของสังคมและประเทศชาติ
- 4) มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม ดังนี้
 - 4.1 เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดทุกครั้ง
 - 4.2 เอาใจใส่ดูแลผลประโยชน์ของโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม ตามหน้าที่และความรับผิดชอบ
 - 4.3 ปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเต็มกำลังและความสามารถ

4.4 เห็นประโยชน์ส่วนรวมสำคัญกว่าประโยชน์ส่วนตน

4.5 ทำตนเองให้เป็นผู้มีจิตสาธารณะ

5) การปฏิบัติตนต่อผู้บังคับบัญชา ดังนี้

5.1 เคารพต่อการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา

5.2 ปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาอย่างเต็มความสามารถ

5.3 ให้ความร่วมมือต่อผู้บังคับบัญชาในการบริหารงานของโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม

6) การปฏิบัติตนต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนี้

6.1 ให้อำนาจกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติหน้าที่

6.2 อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จ

6.3 รับฟังความคิดเห็นและปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชา และพร้อมให้ความช่วยเหลือ

6.4 ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

4. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

4.1 ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม ต้องมีความรักศรัทธาซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ ต่อ วิชาชีพเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ และอุทิศตนให้กับทางราชการ แนวปฏิบัติ

1) เชื้อมั่น ชื่นชมภูมิใจในอาชีพและองค์กรวิชาชีพว่ามีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม ดังนี้

1.1 ชื่นชมในเกียรติและรางวัลที่ได้รับและรักษาไว้เสมอต้นเสมอปลาย

1.2 ยกย่องชมเชยเพื่อนร่วมวิชาชีพ ที่ประสบผลสำเร็จ เกี่ยวกับการสอนและพัฒนาผลงาน ทางวิชาการ

1.3 เผยแพร่ผลงานที่สำเร็จของตนเองและเพื่อนร่วมวิชาชีพ

2) เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ หรือเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ ดังนี้

2.1 ปฏิบัติตามระเบียบและข้อกำหนดขององค์กร

2.2 ร่วมกิจกรรมที่องค์กรจัดขึ้น

2.3 เป็นกรรมการหรือคณะทำงานขององค์กร

3) รับผิดชอบต่อหน้าที่และอุทิศตนให้กับทางราชการ ตัวอย่างเช่น

3.1 รับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่และภารกิจของความเป็นครู

3.2 รับผิดชอบต่องานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายทั้งในและนอกเวลาราชการ

3.3 มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร หน่วยงานเพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กร

5. จรรยาบรรณต่อสังคม

5.1 ครูและบุคลากรโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม พึงปฏิบัติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนา ทาง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาสิ่งแวดล้อมและรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม แนวปฏิบัติ

1) การเป็นนักวิชาการ ดังนี้

- 1.1 เป็นผู้นำหรือนักวิชาการด้วยความสามารถของตนเอง
- 1.2 เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของตนเองด้วยความบริสุทธิ์ใจและถูกต้องตามหลักวิชาการ
- 1.3 ไม่นำผลงานทางวิชาการของตนเองและผู้อื่นไปแสวงหาผลประโยชน์จากศิษย์และ บุคคลอื่นโดยมิชอบ
- 1.4 ไม่ใช้ความรู้ทางวิชาการไปในทางที่ผิดต่อศีลธรรม คุณธรรม

2) การบริการทางวิชาการ ดังนี้

- 2.1 ไม่บิดเบือนความรู้ข้อเท็จจริงทางวิชาการโดยยอมรับผลประโยชน์
- 2.2 ไม่รับหรือแสวงหาอามิสสินจ้าง หรือผลประโยชน์จากศิษย์ และเพื่อนร่วมงานและบุคคลภายนอก
- 2.3 ให้คำปรึกษาและบริการความรู้ทางวิชาการด้วยความเต็มใจ
- 2.4 ตัดสินผลงานหรือผลการเรียนของศิษย์ด้วยความยุติธรรม
- 2.5 ไม่สร้างเงื่อนไขหรือบังคับให้ศิษย์ทำงานเพื่อผลประโยชน์ทางวิชาการของตนเอง
- 2.6 ไม่สร้างความเดือดร้อนให้สังคมด้วยความรู้ทางวิชาการของตน

5.2 ครูและบุคลากรโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม พึงปฏิบัติตนเป็นผู้นำด้านความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจสังคมและรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แนวปฏิบัติ

1) ประพฤติตนเป็นผู้นำด้านความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ดังนี้

- 1.1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ประชาธิปไตยอย่างหลากหลาย
- 1.2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เวทีสัมมนาประชาธิปไตยแก่นักศึกษาและประชาชนทั้งใน และ นอกโรงเรียนอินทร์ธานีวิทยาคม

2) ประพฤติตนเป็นผู้นำด้านความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนี้

- 2.1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของตนเอง ครอบครัวและ ชุมชน
- 2.2 เสนอแนวความคิดในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจทั้งระดับจุลภาคและมหภาค
- 2.3 ดำรงตนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

3) ประพฤติตนเป็นผู้นำทางวิชาการในสังคม ดังนี้

- 3.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เวทีสัมมนาและอภิปรายประเด็นปัญหาสังคม
- 3.2 วิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นปัญหาของสังคม พร้อมทั้งเสนอแนวทางในการแก้ไข ปัญหาของสังคมอย่างเป็นระบบ

4) ประพฤติตนเป็นผู้นำด้านความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

- 4.1 จัดงานเทศกาลร่วมกับสถานศึกษาต่าง ๆ

4.2 เข้าร่วมกิจกรรมในการส่งเสริม สืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมในโอกาสต่าง ๆ

อย่างสม่ำเสมอ

4.3 เป็นวิทยากรในการเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมและอนุรักษ์ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความผิดทางจรรยาบรรณ

1. ประเภทของความผิดทางจรรยาบรรณ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ความผิดจรรยาบรรณที่ไม่เป็นความผิดวินัย
2. ความผิดจรรยาบรรณที่เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง
3. ความผิดจรรยาบรรณที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

2. ลักษณะของการกระทำที่เป็นความผิดจรรยาบรรณที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

1. การนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่นทำเป็นของตนเองโดยมิชอบ
2. การล่อลวงละเมิดทางเพศ หรือมีความสัมพันธ์ทางเพศกับนักเรียนซึ่งมิใช่คู่สมรสของตน
3. การเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากนักเรียนหรือผู้รับบริการ เพื่อ

กระทำ การหรือละเว้นไม่กระทำการใด

4. การเปิดเผยความลับของนักเรียน ที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือความไว้วางใจ ทั้งนี้โดยมิชอบ จนก่อให้เกิดความเสียหายต่อนักเรียนหรือผู้รับบริการ

5. การสอนหรืออบรมนักเรียน เพื่อให้กระทำการที่รู้ว่าผิดกฎหมาย หรือฝ่าฝืนศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง

6. การกระทำความผิดอื่น ตามที่สภาครูสภากำหนดตามสภาพและความร้ายแรงของการกระทำ

3. การดำเนินการเมื่อมีการประพฤติดิจจรรยาบรรณ

3.1 การดำเนินการเมื่อมีการประพฤติดิจจรรยาบรรณที่ไม่เป็นความผิดวินัย

1. ในกรณีที่เป็นการผิดจรรยาบรรณครั้งแรก ให้ทำการตักเตือน
2. หากยังประพฤติดิจจรรยาบรรณในเรื่องเดิมที่ถูกตักเตือนแล้ว ตามข้อ 1 ให้ออกคำสั่งให้
3. ดำเนินการให้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด
4. สำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนคำสั่งตามข้อ 2 ให้ทำทัณฑ์บนไว้เป็นหนังสือ และเก็บรวบรวมไว้ในสมุดประวัติ

ประจำตัวหรือเอกสารอื่นที่บันทึกประวัติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.2 การดำเนินการเมื่อมีการประพฤติดิจจรรยาบรรณที่เป็นความผิดวินัย เมื่อปรากฏว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติดิจจรรยาบรรณและพฤติกรรมแห่ง การกระทำความผิดจรรยาบรรณดังกล่าว เป็น การกระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการครู และ บุคลากร ทาง การ ศึกษา ผู้นั้น ตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัยที่ใช้บังคับสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

บทบัญญัติในหมวด 6 (วินัยและการรักษาวินัย) และหมวด 7 (การดำเนินการทางวินัย) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นทั้ง หน้าที่ และเครื่องมือของผู้บังคับบัญชาในการบริหารงานบุคคล กล่าวคือ ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นโดยเฉพาะ ในระดับสถานศึกษา มีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชา กระทำผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย โดยเฉพาะการดำเนินการทางวินัยจัดได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่ผู้บังคับบัญชาใช้ควบคุมความประพฤติของ ผู้ใต้บังคับ บัญชาให้ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม การใช้อำนาจการ บริหารงานบุคคล เช่นนี้ ตามกฎหมาย บริหารงานบุคคลปัจจุบัน ผู้บังคับบัญชาในระดับสถานศึกษา “ผู้ทรง อำนาจ” มิใช่ “ผู้รับมอบ อำนาจ” ให้ปฏิบัติ ราชการการแทนตามที่เคยปฏิบัติมาแต่ก่อน เพราะถือหลักการ กระจายตาม พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ในการดำเนินการทางวินัย ผู้บังคับบัญชาจึงมีความจำเป็นต้อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวินัย และการรักษาวินัย เพราะการดำเนินการทางวินัยไม่ใช่จะสิ้นสุดที่ กศจ. หรือ ก.ค.ศ. เท่านั้น บางกรณี อาจมี การใช้ สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตั้งแต่ศาลปกครองชั้นต้นจนถึงศาลปกครองสูงสุดซึ่ง ใช้เวลา ยาวนาน เป็นปี หรือหลายปี เมื่อผู้บังคับบัญชาเป็น “ผู้ทรงอำนาจ” แล้ว จึงจำเป็นต้องใช้อำนาจนั้นให้ ถูกต้อง เหมาะสม และ เป็นธรรม

ความหมายของคำว่า “วินัย” และวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

คำว่า “วินัย” มีความหมายว่าอย่างไร ในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ตั้งแต่มาตรา 4 อันเป็นบทนิยามศัพท์หรือในหมวด 6 และหมวด 7 ก็ไม่มีคำนิยามว่า “วินัย” มีความหมายว่าอย่างไร รวมทั้งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 หรือฉบับก่อน ๆ ก็ไม่มีบัญญัติไว้จึงต้องอาศัยความหมายในทางตำราหรือความคิดความเห็นของผู้รู้ เช่น

“วินัย คือ กฎข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติตาม หากฝ่าฝืนต้องรับโทษ” หรือ

“วินัย คือ การควบคุมความประพฤติของคนในองค์กรให้เป็นไปตามแบบแผนที่พึงประสงค์” หรือ

“วินัย คือ สหสัมพันธ์ระหว่างการประพฤติปฏิบัติตนของคนในองค์กรกับระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้ หากคนส่วนมากประพฤติตนสอดคล้องกับระเบียบข้อบังคับก็เรียกว่าคนในองค์กรนั้นมีวินัยในระดับสูง หาก การประพฤติปฏิบัติตนของคนส่วนมาก ไม่สอดคล้อง มีความบกพร่องมาก ก็เรียกว่าคนในองค์กรนั้นมีวินัยในระดับต่ำ” ซึ่งเป็นการนิยามในเชิงปฏิบัติการเพื่อการวิจัย

“วินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” หมายถึงข้อบัญญัติที่กำหนดเป็นข้อห้ามและข้อ ปฏิบัติตามหมวด 6 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 82-97

ความสำคัญของวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ในทางกฎหมายบทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย (ส่วนที่เป็นสารบัญญัติ) ในมาตรา 82-94 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มีศักดิ์หรือฐานะเป็น กฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ซึ่งศักดิ์ของกฎหมายจะมีระดับสูงสุดไปหาต่ำสุดคือ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี หนังสือเวียน ฯลฯ ดังนั้น บทบัญญัตินี้ได้ผ่านขั้นตอนการตราเป็นกฎหมายโดยคำแนะนำและยินยอมจาก สมาชิกสภา และประกาศใช้ เป็นกฎหมายมีผลบังคับใช้เป็นการทั่วไป เมื่อผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการใดโดย อาศัยอำนาจตามบทบัญญัตินั้น ๆ ต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดจะเลือกปฏิบัติหรือละเว้นปฏิบัติมิได้

ความคัมในทางสังคม วินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีผลโดยตรงทั้งต่อบุคคลเป็นการเฉพาะตัว และสถาบันข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จะเป็นที่เชื่อถือศรัทธาของบุคคลทั่วไป เช่นเดียวกับ หน่วยงานอื่นของรัฐ เช่น ความเชื่อถือ ศรัทธาต่อผู้พิพากษาและสถาบันตุลาการ ความเชื่อถือ ศรัทธาต่อ นักการเมือง ความเชื่อถือ ศรัทธาต่อ ข้าราชการตำรวจ เป็นต้น หากกล่าวเฉพาะในวงการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ถ้าโรงเรียนแห่งใดมีระดับความ มีวินัยสูง บรรยายภาพความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลย่อม จะเป็นไปด้วยความราบรื่น สงบร่มเย็น เต็มไปด้วยความเป็นมิตรไมตรี

บทบัญญัติเกี่ยวกับวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

บทบัญญัติในหมวด 6 วินัยและการรักษาวินัย มีทั้งที่เป็น “ข้อห้าม” และ “ข้อปฏิบัติ” หรือถ้าเป็นพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 บัญญัติว่า “การกระทำการ” และ “ไม่กระทำการ” ซึ่งข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาต้องถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ โดยมีข้อกำหนด คำอธิบายประกอบพอสังเขป ดังนี้

มาตรา 82 “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาวินัยที่บัญญัติเป็นข้อห้ามและข้อ ปฏิบัติไว้ ในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ” เป็นบทบัญญัติให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่ละ คนมีหน้าที่ต้อง รักษาวินัยโดยไม่ฝ่าฝืนข้อห้าม และต้องปฏิบัติตามข้อปฏิบัติ ขอบเขตของวินัยใช้บังคับกับ บุคคลซึ่งมีฐานะเป็น ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนั้น การกระทำใด ๆ ก่อนที่ยังไม่ได้เป็น ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา จะนำมาเป็นข้ออ้างในการลงโทษทางวินัยไม่ได้ กรณีบทบัญญัติใน มาตราใดได้บัญญัติว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ถือว่าความผิดตามที่บัญญัติไว้นั้น เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง นอกจากนี้ หากองค์ประกอบความผิดในฐานความผิดนั้นมีหลายข้อเป็น องค์ประกอบความผิดการปรับข้อเท็จจริงกับข้อ กฎหมายว่าการกระทำใด จะเป็นความผิดทางวินัยต้องมี องค์ประกอบความผิดครบทุกข้อ

มาตรา 83 “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ และมีหน้าที่วางรากฐานให้เกิดระบอบการปกครองเช่นว่านั้น” มาตรานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทาง

การศึกษาได้ให้ความร่วมมือร่วมใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ไม่ละเลยหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 84 “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์

สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะอุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการและ ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง” การกระทำที่มีพฤติการณ์อย่างไร จึงจะเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงตามนัยบทบัญญัติในวรรคท้ายมีองค์ประกอบที่ควรพิจารณา 3 ประการ คือ

1. ต้องมีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ
2. ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ
3. มีเจตนาพิเศษเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้หรือกระทำโดยทุจริต องค์ประกอบ

ความผิดดังกล่าว แยกพิจารณาได้ดังนี้

1. ต้องมีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ ซึ่งจะมีบทบัญญัติของกฎหมายระบุไว้หรือมีคำสั่งผู้บังคับบัญชา สั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ
2. ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการไปโดยมิชอบหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบคำว่า “ปฏิบัติหน้าที่ราชการ” หมายความว่า ได้มีการปฏิบัติหน้าที่ราชการไปแล้วหรือมีการกระทำตาม หน้าที่ไปแล้ว “ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หมายความว่า มีหน้าที่ราชการที่ต้องปฏิบัติ แต่ไม่ ปฏิบัติหรืองดเว้นไม่กระทำตามหน้าที่ เพื่อให้เกิดผลอย่างหนึ่งอย่างใดขึ้น คำว่า “มิชอบ” หมายความว่า ไม่เป็นไปตามกฎหมายระเบียบของทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา มติคณะรัฐมนตรี แบบธรรมเนียมของทางราชการหรือทำนองคลองธรรม
3. มีเจตนาพิเศษ (เจตนาที่ สิ่งหนึ่งเพื่อให้เกิดผลอีกอย่างหนึ่ง) เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ ประโยชน์ที่มิควรได้หรือโดยมิเจตนาทุจริต คำว่า “ประโยชน์” หมายถึง สิ่งที่ได้รับอันเป็น คุณแก่ผู้ได้รับ ซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่มีใช้ทรัพย์สิน เช่น การได้รับบริการ ได้รับ ความสะดวก หรือได้รับสิทธิพิเศษอื่น ๆ รวมทั้งเป็นประโยชน์ที่ “มิควรได้” ซึ่งหมายถึงไม่มีสิทธิโดย ชอบธรรมที่จะได้รับประโยชน์ใด ๆ ตอบแทนเช่นเดียวกัน “โดยทุจริต” ตามความหมายในประมวล กฎหมายอาญามาตรา 1 อนุมาตรา (1) “เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้ โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเองหรือผู้อื่น” การที่จะพิจารณาว่าการกระทำ ใดเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการหรือไม่ ต้องพิจารณาถึง เจตนาของ ผู้กระทำความผิดว่ามีเจตนาทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ราชการโดยมุ่งที่จะให้ตนเอง หรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้เป็นสำคัญตามหลัก “กรรมเป็น เครื่องชี้เจตนา”

มาตรา 85 “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบแบบแผนของทางราชการ และหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาลโดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและ หน่วยงาน การศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของ

รัฐบาล ประมาทเลินเล่อหรือขาดการเอาใจใส่ ระมัดระวังรักษา ประโยชน์ของทางราชการอันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็น ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง บทบัญญัติตามมาตรา ๖๖ มีคำที่ควรทำความเข้าใจ คือ “ประมาทเลินเล่อ” หมายความว่า ขาดความ ระมัดระวังในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่รอบคอบในสิ่งที่ควรกระทำ ซึ่งมีความหมายเช่นเดียวกับ “กระทำโดย ประมาท” ตามประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติว่า ได้แก่ การกระทำ ความผิดมิใช่เจตนา แต่กระทำโดย ปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและ พฤติการณ์ และผู้กระทำอาจใช้ความ ระมัดระวังเช่นนั้น ได้แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ คำว่า “วิสัย” หมายถึงที่เป็นอยู่ของผู้กระทำ ทำหรือสภาพทางกายภาพในตัวผู้กระทำ เช่น เด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่ หรือเป็นผู้บกพร่องทางกาย หรือจิตใจ เป็นต้น รวมทั้งคุณลักษณะความรู้ความสามารถ ความเป็นผู้มี วิชาชีพ หรือ ประสบการณ์ของบุคคลนั้น ด้วย คำว่า “พฤติการณ์” หมายถึง สภาพภายนอก สภาพแวดล้อมอันเป็นข้อเท็จจริงประกอบการกระทำ เช่น ความมืด ความสว่าง ความมั่งคั่งแข็งแรงของสภาพอาคารสถานที่ ภาวะความกดดันของสถานการณ์ใน ขณะนั้น ระดับความเจ็บหรือความดังของเสียง เป็นต้น ดังนั้น คำว่า “ต้องมิตามวิสัยและพฤติการณ์ ต้องนำทั้งสองส่วนมา ประกอบการพิจารณา เช่น ขณะ สอน วิชาเคมีครูได้หยิบขวดบรรจุสารเคมีผิด นำไปผสมกับสารเคมีอื่นทำให้เกิด การระเบิด ทรัพย์สินในห้อง เคมีเสียหาย แม้ครูเป็นผู้มีวิสัย เป็นผู้มีความรู้ความวิชาเคมี แต่ในขณะนั้นเกิดไฟฟ้าใน ห้องเคมีดับ แสงสว่างไม่ เพียงพออันถือ เป็นพฤติการณ์ขณะหยิบขวดบรรจุสารเคมีที่จะถือว่าพฤติการณ์อาจใช้ ความระมัดระวังเช่นนั้น ได้หรือไม่ เป็นต้น ส่วนการพิจารณาความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเพียงใด หรือไม่นั้นต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็น เรื่อง ๆ ไป และความเสียหายดังกล่าวเป็นความเสียหายเกี่ยวกับทรัพย์สิน เงินทอง ซึ่งสามารถคิดคำนวณ ออกมา เป็นจำนวนเงินได้ หรืออาจเป็นความเสียหายแก่ภาพพจน์ชื่อเสียงของทาง ราชการ หรือเสียหายในด้าน ความเชื่อถือ ที่ประชาชนมีต่อทางราชการก็ได้

มาตรา 86 “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งใน หน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการ ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะเสนอ ความเห็น เป็นหนังสือภายในเจ็ดวัน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทวนคำสั่งนั้นก็ได้ และเมื่อเสนอความเห็นแล้ว ถ้า ผู้บังคับบัญชา ยืนยันเป็นหนังสือให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตาม

การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วย กฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่าง ร้ายแรง”

“คำสั่ง” เป็นทั้งเครื่องมือและวิธีการที่ผู้บังคับบัญชาใช้ในการบริหารจัดการ คำสั่งอาจอยู่ในรูปของ หนังสือ หรือโดยวาจาที่ผู้บังคับบัญชาอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ เมื่อ ผู้ใต้ บังคับ บัญชา รับทราบแล้วมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม ในกรณีที่ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นว่า การปฏิบัติตามคำสั่งจะ ทำให้ “เสียหาย” หรือ “ไม่รักษาประโยชน์” ของทางราชการ ผู้ใต้บังคับบัญชาจะเสนอความเห็นต่อ ผู้บังคับบัญชาก็ได้ แต่ต้องเสนอความเห็นเป็น “หนังสือ” ต่อผู้บังคับบัญชา จะเสนอความเห็นเป็น “วาจา” หรือพฤติการณ์อื่นใด ไม่ได้ เพราะข้อกฎหมายให้เสนอความเห็น ได้ทางเดียว โดยทำเป็นหนังสือเท่านั้น การที่ จะพิจารณาว่าข้าราชการ ผู้ใดกระทำผิดตามมาตรา ๖๖ หรือไม่ มีองค์ประกอบที่ควรพิจารณา ดังนี้

1. มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
2. ผู้สั่งเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย
3. สั่งในหน้าที่ราชการ
4. เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ
5. ผู้รับคำสั่งมีเจตนาขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง

มาตรา 87 “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องตรงต่อเวลา อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการ และผู้เรียน จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรมิได้ การละทิ้งหน้าที่หรือ ทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่าง ร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือ โดยมีพฤติการณ์อื่น แสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง” ถ้อยคำที่ทำความเข้าใจให้ตรงกันในมาตรานี้คือ คำว่า “ละทิ้ง” หรือ “ทอดทิ้ง” ซึ่งไม่มีบทนิยามโดยตรง หรือความหมาย ใน พจนานุกรมก็มีความหมายใกล้เคียงกัน แต่เมื่อกฎหมายบัญญัติไว้แยกกันย่อมจะต้องมี ความหมายที่แตกต่างกัน “ละทิ้ง” หมายความว่า ไม่อยู่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ ซึ่งอาจไม่มาปฏิบัติหน้าที่ราชการเลยหรือมาลงชื่อ ปฏิบัติงานแล้วแต่ไม่อยู่ทำงานในจุดที่กำหนดให้ปฏิบัติงาน “ทอดทิ้ง” หมายความว่า ข้าราชการอยู่ทำงานแต่ ไม่ทำงาน ไม่เอาใจใส่ไม่เอาเป็นธุระ ปล่อยให้งานใน หน้าที่คั่งค้างล่าช้า มีกรณีที่ปรากฏเป็นความผิดวินัย บ่อยครั้งเกิดขึ้นเป็นการทั่วไป คือ กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการเป็นเวลานาน ติดต่อกันเป็นเวลานาน เกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อื่นแสดงถึงความ จงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของ ทางราชการ ซึ่งถือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง โดยไม่ต้องพิจารณาผล ของการกระทำว่าเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงหรือไม่

มาตรา 88 “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพ เรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียน และระหว่างข้าราชการ ด้วยกันหรือ ผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียน และประชาชนผู้มา ติดต่อบริการ การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียน หรือประชาชนผู้มาติดต่อบริการ อย่าง ร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง” บทบัญญัติมาตรานี้มุ่งหมายเพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้มีความประพฤติที่ดี สุภาพเรียบร้อย ซึ่งพิจารณาได้จากพฤติกรรมทางวาจาทางกายอาจแสดงออกในลักษณะการแต่งกายที่เหมาะสมกับกาลเทศะการเคลื่อนไหว เช่น การเดิน การนั่ง การเขียน หรืออาการที่ สื่อสาร ในลักษณะอื่น เป็นต้น คำว่า “ดูหมิ่น เหยียดหยาม” หมายความว่า ดูถูกเหยียดหยามคนอื่นทำให้เขา ได้รับความอับอาย หรือ เสียหายต่อชื่อเสียง คำว่า “กดขี่” หมายความว่า ข่มให้อยู่ในอำนาจตน ใช้ อำนาจ บังคับ แสดงอำนาจ คำว่า “ข่มเหง” หมายความว่า ใช้กำลังรังแก แกล้งทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น ดังนั้น การดูต่ำว่าร้ายคนอื่น การดูหมิ่นใส่ความคนอื่น แม้เรื่องที่กล่าวถึงนั้นเป็นความจริงก็เป็นความผิด วินัย

มาตรา 89 “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กลั่นแกล้งกล่าวหาหรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงเป็น ความผิดวินัยอย่าง ร้ายแรง” การกลั่นแกล้งกล่าวหาหรือร้องเรียนผู้อื่น การกระทำอาจปรากฏในลักษณะทำเป็นหนังสือหรือโดยวาจา ภาษาที่ใช้สื่อความหมายไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาไทยก็ได้ แต่ข้อความหรือถ้อยคำที่ ผู้รับเมื่อได้รับทราบแล้ว ทำให้ ผู้ถูกกลั่นแกล้งนั้นได้รับความเสียหาย ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง คำว่า

“ผู้อื่น” ก็คือ อาจเป็นข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาด้วยกันหรือประชาชนทั่วไป มาตรา 90 “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องไม่กระทำหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการ หาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรม หรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยมีความการมุ่งหมายจะให้เป็นการซื้อขาย หรือให้ได้รับ แต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้หรือ ได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง โดยมีชอบหรือเสื่อม เสีย ความเที่ยงธรรม เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง” ข้อความในบทบัญญัติมาตรานี้ แสดงถึงระดับมาตรฐาน ทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษาให้เห็นว่าอยู่ระดับสูง คำว่า “เสื่อมเสีย” เป็นความรู้สึก เป็นนามธรรมตามความคิดเห็นของ ความรู้สึกของ วิทยุชน เช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 94 ที่ข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้มี “เกียรติศักดิ์” ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

วินัยตามมาตรานี้มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ

1. กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์ ซึ่งประโยชน์หมายถึงสิ่งที่ได้รับอันเป็น คุณแก่ ผู้รับอาจเป็นทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่นที่เป็นสิทธิบางอย่างที่ตัวข้าราชการเองได้รับโดยตรง หรือบุคคล อื่นได้รับ

2. อาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ แยก พิจารณา ดังนี้

2.1 อาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม จะต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของ ตำแหน่งหน้าที่ราชการที่ข้าราชการผู้นั้นดำรงอยู่ว่าจะมีทางอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมได้หรือไม่ หากมีอาจ ทำให้เสียความเที่ยงธรรมได้ก็ต้องด้วยบทบัญญัตินี้

2.1.1 อาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนคำว่า “เกียรติ ศักดิ์” หมายความว่า ฐานะที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญ ดังนี้ การที่จะพิจารณาว่าการกระทำอย่างใดเป็นการ หาประโยชน์อันอาจ ทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของ ตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาโดย คำนึงถึงตำแหน่ง หน้าที่ราชการที่ผู้นั้นดำรงอยู่ว่าอยู่ใน ฐานะที่ควรได้รับการยกย่องสรรเสริญเป็นที่นับถือของ ประชาชนเพียงใด ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งสูงหรือ ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ย่อมอยู่ในฐานะที่ได้รับการยกย่อง สรรเสริญมากกว่า ข้าราชการชั้นผู้น้อย ซึ่งข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งหรือผู้บริหาร สถานศึกษาที่ปรากฏ เป็นที่ยอมรับนับถือว่าเป็น “ปูชนียบุคคล” การกระทำที่เป็นความผิดตามมาตรานี้อาจ ถือเป็นความผิดท ำให้ เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ ราชการอันเป็นความผิดวินัยฐานกระทำการอัน ได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติ ขั้วตามมาตรา 94 ด้วย ซึ่งจะได้อธิบายต่อไป และอาจเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือไม่ร้ายแรงก็ได้ ส่วน การกระทำอันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของ ตำแหน่งหน้าที่ราชการที่ไม่ใช่เป็น การหาประโยชน์หรือ ผู้กระทำไม่ได้รับประโยชน์ จะไม่เป็นความผิดตามมาตรา 90 นี้ แต่จะเป็นความผิดตาม มาตรา 94 ในส่วนการ กระทำตามบทบัญญัติในวรรคสอง ที่การกระทำมุ่งหมายจะให้เป็นการซื้อขายหรือให้ ได้รับ แต่งตั้งให้ดำรง ตำแหน่ง หรือให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือมีลักษณะเป็นการให้ หรือได้มา ซึ่งทรัพย์สิน หรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อตนเองหรือผู้อื่น เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง มาตรา 91 “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการ ของ ผู้อื่นโดยมิชอบ

หรืองานผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้างวานให้ผู้อื่นทำ ผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ ในการ เสนอขอ
ปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง

การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือน ในระดับที่สูงขึ้น การฝ่าฝืนหลักดังกล่าวนี้เป็น
ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษาที่ร่วมค าเนินการคัดลอก หรือลอกเลียน
ผลงานของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือรับจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่า จะมีค่าตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงาน
นั้นไปใช้ประโยชน์ในการ ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิด วินัยอย่างร้ายแรง” บทบัญญัตินี้มีความจำเพาะ
เจาะจงที่ใช้บังคับกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งที่ต้อง อาศัยการทำผลงานทางวิชาการเพื่อ
เลื่อน ตำแหน่ง วิทยฐานะ หรือแม้กระทั่งนำผลงานทาง วิชาการไปประกอบ เสนอขอปรับปรุงการกำหนด
ตำแหน่ง บุคคลผู้ต้องรับผิดชอบตามบทบัญญัตินี้ต้องเป็นข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาอยู่ในขณะกระทำ
ความผิด หากไม่ใช่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่ว่า กระทำก่อนหรือภายหลังเป็นข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา ก็ไม่ตกอยู่ในบังคับนี้ ส่วนวรรคสอง เป็นการร่วมกระทำความผิดโดยมีผู้กระทำความผิด
ตั้งแต่สองคนขึ้นไป เช่น มีเพื่อน ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาห้าคนช่วยนายสมชายทำผลงานทาง
วิชาการดังกล่าว แม้เพื่อนทั้งห้าคนจะ ไม่ได้รับประโยชน์ใด ๆ เลยก็ตาม ก็เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เป็นต้น
ส่วนคำว่า “รับจัดทำผลงานทางวิชาการ ไม่ว่าจะมี ค่าตอบแทนหรือไม่” ก็เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง
เช่นเดียวกัน มีข้อสังเกตประการสำคัญสำหรับ ความผิดตามมาตรานี้ ความผิดทางวินัยจัดเป็นความผิดในระดับ
ความผิด วินัยอย่างร้ายแรงทั้งสิ้น ซึ่งสถาน โทษคือ ปลดออกหรือไล่ออก มาตรา 92 “ข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษาต้องไม่เป็นการกระทำการผู้จัดการหรือผู้จัดการ หรือ

ดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในทางหุ้นส่วนหรือบริษัท” บทบัญญัตินี้เป็นข้อ
ห้าม เด็ดขาด ไม่ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการในทางหุ้นส่วน
จำกัดหรือบริษัทจำกัด หรือเป็นการดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน ซึ่งตำแหน่งเหล่านี้อาจมี ขึ้น
ได้ตามวิวัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย เช่น อาจกระทำหน้าที่เป็นผู้แทน ผู้จัดการทาง หุ้นส่วนจำกัด
ในการทำนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ การพิจารณาว่ากิจการนั้นเป็นทางหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัท หรือไม่ ต้องพิจารณา
จากหลักฐานการ จดทะเบียนและหนังสือบริคณห์สนธิ มาตรา 93 “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้อง
วางตนเป็นกลางทางการเมือง ในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยต้องไม่
อาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตน แสดงการฝักใฝ่ ส่งเสริม เกื้อกูล

สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองใด ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เข้า
ไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการใดๆ อันมีลักษณะเป็น การทุจริต โดยการซื้อ สิทธิหรือขายเสียงในการเลือกตั้ง
สมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือ การเลือกตั้งอื่นที่มี ลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครอง
ในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งจะต้องไม่ให้การส่งเสริม สนับสนุน หรือ ชักจูงให้ผู้อื่นกระทำการในลักษณะ
เดียวกัน การดำเนินการที่ฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้เป็นความผิด วินัยอย่าง ร้ายแรง” การวางตัวเป็นกลางทางการเมือง
พิจารณาเฉพาะพฤติการณ์ที่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการและ ปฏิบัติ หน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน
เท่านั้นไม่ได้มีความหมายครอบคลุมถึงความนิยมชมชอบนักการเมือง เป็นการ ส่วนตัว หรือสิทธิพื้นฐาน ทาง
การเมืองหรือการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง คงห้ามแต่การเป็น กรรมการพรรค การเมืองและการเป็นเจ้าหน้าที่ใน
พรรคการเมือง บทบัญญัติในวรรคสอง ถ้าหากจะวางหลักใน การพิจารณาให้ครอบคลุมเพื่อถือปฏิบัติก็คงมีความ

สั้น ๆ ว่าการกระทำความผิดตามกฎหมายประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งมี รายละเอียดปลีกย่อยองค์ประกอบ ความผิดอีกหลายประการ มาตรา 94 “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของ ตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ ประพฤติชั่ว การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้ จำคุก หรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุ โทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เสพยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด เล่นการพนัน เป็น อาจฉิน หรือกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตน หรือไม่ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง” บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง มีข้อความใกล้เคียงกับมาตรา 90 ตามที่กล่าว มาแล้วแต่มุ่งหมายในส่วนคำว่า “ประพฤติชั่ว” ซึ่งมีความหมายกว้าง กระทำอย่างใดจะเป็นการประพฤติชั่ว หรือไม่ จะต้องนำองค์ประกอบในการ พิจารณาเรื่องการประพฤติชั่ว 3 ประการ คือ

1. เกียรติของข้าราชการ
2. ความรู้สึกของสังคม
3. เจตนาที่กระทำความผิดจะถือว่าเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง จะต้องพิจารณา

ข้อเท็จจริงตามพฤติการณ์แห่งกรณีเป็น เรื่อง ๆ ไป โดยถือความร้ายแรงของแต่ละองค์ประกอบทั้ง 3

ประการดังกล่าว เป็นแนวทางพิจารณา ดังนี้

1. การกระทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องหาประโยชน์
2. การกระทำนั้นเป็นที่รังเกียจของสังคม โดยพิจารณาจากความรู้สึก ค่านิยม ความเชื่อ เหตุผล ทางจริยธรรมอาจเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยกาลเวลาด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจหรือเหตุผล อื่น
3. เจตนาในการกระทำถ้าการกระทำนั้นเกิดจากเจตนาชั่วร้าย ก็ถือว่าการกระทำนั้นเป็นการประพฤติชั่ว ตามหลัก “กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา” บทบัญญัติมาตรานี้เป็นความผิดวินัยอย่าง ร้ายแรง แยกพิจารณา 2 กรณี คือ

1. การกระทำความผิดอาญาตนได้รับโทษจำคุก บทบัญญัติมาตรานี้ที่เป็นความผิด

ทางวินัยอย่างร้ายแรง แยกพิจารณา 2 กรณี หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้ จำคุก หรือให้รับโทษหนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุ โทษ คำว่า “โทษจำคุก” ตีความโดยเคร่งครัดต้องเป็นโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลเท่านั้น และเป็น คำพิพากษาถึงที่สุด โดยไม่มีการรอการลงโทษ คือต้องจำคุกจริง ๆ เว้นแต่โทษจำคุกที่เกิดจากการกระทำโดย ประมาทหรือความผิดลหุโทษที่บัญญัติไว้ในภาค 3 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 367-398 ส่วนโทษที่หนัก กว่าโทษจำคุกคือโทษประหารชีวิตตามมาตรา 18 แห่งอนุมาตรา (1) ประมวลกฎหมายอาญา

2. บทบัญญัติในวรรคสาม เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในความผิดเสพยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ผู้อื่น เสพยาเสพติด อะไรคือยาเสพติด ก็ต้องพิจารณาตามกฎหมายยาเสพติด ส่วนการเสพยาก็มีหลายวิธี เช่น สูบ สูด ไอ ระเหย ใช้แผ่นแปะตามผิวหนัง เป็นต้น หากข้อเท็จจริงพบว่าเป็นผู้ค้าขายยาเสพติดก็อาจเป็นความผิดสนับสนุนให้ ผู้อื่นเสพยาเสพติด หรือเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง การเล่นเกมพนัน การพนันก็ต้องนิยาม ตามกฎหมายการพนัน ซึ่งการพนันมีหลายประเภท การกระทำบางอย่างในทางสังคมถือเป็นการพนัน เช่น ถูตเตอรี

ไม่ถือเป็นการพนันตามกฎหมายนี้ คำว่า “เล่นการพนันเป็น “อาจิน” มีความหมายว่า เป็นปกติ ติด เป็นนิสัยเสมอ ๆ เนื่อง ๆ คำว่า “ล่วงละเมิดทางเพศ” หมายถึง กระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย โดยมี เจตนาเพื่อสนองความใคร่ ของตนหรือผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเสียหายไม่ว่า เป็นการกระทำที่มี กฎหมายกำหนดไว้ว่าเป็นผิดทาง อาญา เช่น การข่มขืน กระทำชำเรา การอนาจาร การสนองความใคร่ของ ผู้อื่น หรือมิได้มีกฎหมายกำหนดไว้ก็ตาม ไม่ว่ากระทำต่อเพศเดียวกันหรือต่างเพศไม่ว่าเป็นการกระทำทางกาย หรือทางวาจา หรือการบีบคั้นทางจิตใจ และ ไม่ว่าผู้ถูกระทำยินยอมหรือไม่ก็ตาม ส่วนการกระทำใดจะเป็น การล่วงละเมิดทางเพศหรือไม่จะต้องพิจารณาจาก พฤติการณ์ของการกระทำเป็นกรณีไป ว่า “ผู้คำเรียน” หมายถึง ผู้เข้ารับการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและ/หรือการศึกษาตามอัธยาศัย ในทุกระดับ การศึกษา ทั้งที่จัดการศึกษาโดยรัฐหรือเอกชน หรือองค์กร หรือสถาบันอื่นใด หรือโดยครอบครัว ดังนั้น ผู้เรียนจึงมีความหมายรวมถึงนักเรียนและนักศึกษาด้วย คำว่า “นักศึกษา” หมายถึง ผู้มีความรู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเข้ารับการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มาตรา 95 “ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควร กล่าวหา ว่ากระทำความผิดวินัย การเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ให้กระทำโดยการปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดีการ ฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจ หรือการอื่นใดในอันที่จะเสริมสร้างและ พัฒนาเจตคติจิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปในทางที่มีวินัย การป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้ บังคับบัญชากระทำความผิดวินัยให้กระทำโดยการเอาใจใส่ สังเกตการณ์ และขจัดเหตุที่ อาจก่อให้เกิดการกระทำความผิดวินัยในเรื่องอันอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณีได้ เมื่อปรากฏกรณีที่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยมิพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้วให้ ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยทันที เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหา หรือกรณีเป็นที่สงสัยว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา ผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชารับ ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาใน เบื้องต้นว่า กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่า กรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย จึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่า กระทำความผิดวินัย ให้ ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 7 ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลย ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ และตามหมวด 7 หรือมีพฤติกรรมปกป้อง ช่วยเหลือ เพื่อมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาถูกลงโทษทางวินัย หรือ ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย”

ผลจากการกระทำความผิดวินัย บทบัญญัติมาตรา 96 “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อ ปฏิบัติทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดวินัย จำต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่มีเหตุอันควร งดโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 7 โทษทางวินัยมี 5 สถาน คือ

- (1) ภาคทัณฑ์
- (2) ตัดเงินเดือน
- (3) ลดขั้นเงินเดือน
- (4) ปลดออก

(5) ไล่ออก ผู้ใดถูกลงโทษปลดออกให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือน เป็นผู้ลาออกจากราชการ” สถานโทษทางวินัยจะเรียงจากดับลำดับโทษเบาไปหาโทษหนักไม่ เหมือนกับโทษทางอาญาในประมวล กฎหมาย อาญามาตรา18 ที่ลำดับจากโทษหนักลงไปหาโทษเบา สถานโทษทางวินัยมีผลทั้งต่อสิทธิเกี่ยวกับ เงินเดือน และฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา การสืบสวนข้อเท็จจริง วิธีการและเทคนิคการสืบสวน วิธีการสืบสวนไม่มีกฎหมาย หรือระเบียบ ใดกำหนดวิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติไว้โดยตรง ดังนั้นการ สืบสวนจะดำเนินการด้วยวิธีการใดก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเรื่องและความ เหมาะสมว่าจะแสวงหาข้อเท็จจริงได้อย่างไร โดยอาจแบ่งได้ 2 วิธีการใหญ่ ๆ คือ

1. การสืบสวนในทางลับ ได้แก่ การดำเนินการโดยมิให้ผู้กระทำผิดหรือผู้ต้องสงสัยรู้ตัวเกี่ยวกับเรื่อง ที่ ถูก สืบสวน กรณีที่ไม่มีข้อมูลใด ๆ หรือยังไม่มีพยานหลักฐานปรากฏชัด เพราะอาจเป็นการร้องเรียนกลั่นแกล้ง กัน เช่น ร้องเรียนว่าครูมีความสัมพันธ์ทางชู้สาว ถ้าหากแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนอาจเป็นเรื่องเสียหายต่อ ชื่อเสียง กำลังใจของผู้ถูกร้องเรียน

2. การสืบสวนเป็นทางการ ได้แก่ การสืบสวนโดยแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเป็น ทางการ ผู้ถูกร้องเรียนหรือผู้ถูกสงสัยมีโอกาสได้ทราบข้อกล่าวหา หรือทราบเรื่อง หรือทราบถึงประเด็นถูก กล่าวหา กระบวนการสืบสวนอาจจะให้ผู้ถูกร้องเรียนชี้แจงข้อเท็จจริง เป็นต้น ใช้ในกรณีที่ปรากฏมีผู้ร้องเรียนและ มี หลักฐาน พอเชื่อได้ว่ามีมูลความจริง เช่น มีการร้องเรียนว่าเบิกถอนเงินค่าใช้จ่ายรายหัวของนักเรียนไปจาก ธนาคารเพื่อซื้อ รถยนต์ส่วนตัวมิได้ใช้เพื่อการเรียนการสอน โดยปรากฏหลักฐานทางการเงินและการพัสดุว่าไม่ ถูกต้อง เป็นต้น ก็จะต้องมีการสืบสวนเป็นทางการต่อไป การสอบปากคำและบันทึกถ้อยคำพยาน ต้องคำนึงถึง สถานที่เหมาะสม เช่น เป็นสถานที่ที่ที่คนไม่พลุกพล่าน เงียบพอที่จะมีสมาธิ ไม่มีคนอื่นอยู่เพราะพยานอาจไม่ กล้า ให้ถ้อยคำต่อหน้าคนบางคน หรือให้ถ้อยคำที่จะเอาใจคน บางคน การเลือกสถานที่อาจเลือกห้อง ผู้อำนวยการ โรงเรียน ห้องสมุด เป็นต้น การจัดลำดับพยานบุคคล การ เตรียมการล่วงหน้า สร้างบรรยากาศ เป็นกันเองเพื่อ สร้างความไว้วางใจ คุณสมบัติสอบถามได้ตรงประเด็นอาจจะ ถามนอกประเด็นบ้างแต่ในที่สุด ต้องเป็นสิ่งที่ ต้องการในประเด็น ถ้าไปสืบสวนหลายคน คนหนึ่งเป็นคนถามคนหนึ่ง กำหนดถ้อยคำที่ต้องจด และคนจดถ้อยคำ ถ้าพบว่าเป็นพยานขัดกันต้องซักให้ละเอียด อย่าพยายามถามนำ คำถามนำคือ คำถามที่ ต้องการคำตอบจากผู้ถูก ถามว่าใช่ หรือไม่เช่นนั้น และใช้คำถามที่เข้าใจง่าย ๆ ลักษณะของพยานที่ผู้สืบสวนต้องคำนึงให้มาก คือ พยาน ที่ไม่รู้เห็นเหตุการณ์ แต่พยายามที่จะบอกว่ารู้เห็น พยานประเภทแค้นเคือง พยานขี้อิจฉา พยานช่างพูด พยานเท็จเหล่านี้ต้องสังเกตให้ดี ซักถามให้ละเอียด กลับไป กลับมา ถ้าเป็นพยานเท็จ จะพูดเรื่องเดียวกันไม่ เหมือนกัน เป็นต้น การถามเพื่อเอาความจริงจากผู้ถูก กล่าวหา ไม่ต้องมุ่งหวังว่าจะได้ความจริง เพราะมี กระบวนการที่จะ พิสูจน์ความจริงในการสอบสวนอยู่แล้ว เพราะบางครั้งอาจไม่ใช่ผู้ถูกกล่าวหาที่ได้เขาอาจถูกใส่ ร้ายต้องทำให้เป็นกลาง ต้องพยายามหาพยานอื่น ประกอบ การบันทึกถ้อยคำ ต้องใช้ภาษาง่าย ๆ หากเป็นภาษา ถิ่นต้องบันทึกแปลความหมายที่เป็นภาษากลาง ไว้ ด้วยเพราะผู้พิจารณาอาจแปลความหมายผิดพลาด อ่าน ทบทวนค าให้การที่บันทึกให้ผู้ให้ถ้อยคำฟัง ว่า ถูกต้องตามที่ ให้การหรือไม่ เมื่อมีการแก้ไข ตกเติมถ้อยคำพยาน ต้องให้ผู้ให้ถ้อยคำ และผู้บันทึกถ้อยคำลง ลายมือชื่อกำกับไว้ ด้วย แต่ถ้าผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมลงลายมือชื่อ ก็ให้ กรรมการสืบสวนบันทึกไว้ว่า ผู้ให้ถ้อยคำไม่ ยอมลงลายมือชื่อ ในกรณีการสอบปากคำผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็น

เด็กอายุไม่เกิน 18 ปีในวันที่ให้ถ้อยคำ รวมทั้งผู้มี ปัญหาในการสื่อสาร นำกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 มาใช้โดยอนุโลม การรายงานผลการสืบสวน การรายงานการสืบสวนต้องนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการ แสวงหาพยานหลักฐานต่าง ๆ มาวิเคราะห์เพื่อ พิสูจน์ข้อเท็จจริงตามข้อกล่าวหาหรือไม่ เมื่อพิจารณาซึ่งน้ำหนัก พยานหลักฐานดังกล่าวแล้ว ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูล หรือการกระทำของผู้ถูกกล่าวหา ไม่เป็นความผิดทางวินัยก็ เสนอให้ยุติเรื่อง หากมีมูล เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง หรือมีมูลเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็เสนอผู้สั่งแต่งตั้ง กรรมการสืบสวน พิจารณาดำเนินการต่อไป

การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ

การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ หมายถึง การพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำ ผิด วินัยหรือไม่ หากกระทำผิดเป็นความผิดกรณีใด ตามมาตราใด และควรลงโทษในสถานใดหรือไม่ การ พิจารณา ความผิด และกำหนดโทษ เป็นกระบวนการที่จะต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมาย กำหนด และจะ กระทำได้ต่อเมื่อได้ทราบข้อเท็จจริงของเรื่องที่กล่าวหาโดยกระจำจัดเพียงพอที่จะพิจารณา วินิจฉัยความผิด และกำหนดโทษได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการสอบสวน เว้นแต่กรณีที่ เป็น ความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตามที่กฎ ก.ค.ศ. กำหนดข้อเท็จจริงอาจได้จากการสืบสวนหรือจากการรวบรวม ข้อเท็จจริง แล้วแต่กรณี ผู้มี อานาจพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาความผิด และกำหนดโทษ ได้แก่

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือเลขาธิการ คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. กศจ.
3. ก.ค.ศ. กรณีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ผู้มีอำนาจพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาผู้มี อำนาจสั่งลงโทษตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลด ขึ้น เงินเดือน พ.ศ. 2549 ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า มีอำนาจสั่งลงโทษ ภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 5% ของอัตราเงินเดือนและเป็นเวลาไม่เกิน 1 เดือน
2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า มีอำนาจ สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 5% ของอัตราเงินเดือน และเป็นเวลาไม่เกิน 2 เดือน หรือ ลดขึ้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 1 ขั้น
3. นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง เลขาธิการ อธิบดี อธิการบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า มีอำนาจลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 5% ของอัตรา เงินเดือน และ เป็นเวลาไม่เกิน 3 เดือน หรือลดขึ้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 1 ขั้น กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้มีอำนาจพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ ได้แก่

1. ก.ค.ศ. สำหรับตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อธิการบดี ศาสตราจารย์ ตา แห่ง ซึ่งมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ และผู้ซึ่งกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงร่วมกันกับผู้ดำรงตำแหน่ง ดังกล่าว กศจ. สำหรับตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่ง ยกเว้นตำแหน่งตาม ข้อ 1 หลักการพิจารณาความผิด การพิจารณาความผิด มีหลักในการพิจารณาดังนี้

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การพิจารณาโดยยึดกฎหมายเป็นหลัก การกระทำใดจะเป็นความผิดทางวินัย ต้องมีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิด ทางวินัย ก็ไม่สามารถลงโทษเพราะเหตุอันเนื่องมาจากการกระทำนั้นได้ ในการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็น ความผิด วินัยกรณีใดจะต้องเข้าองค์ประกอบของการกระทำความผิดกรณีนั้นด้วย

2. หลักมโนธรรม ได้แก่ การพิจารณาให้เป็นไปโดยถูกต้องเที่ยงธรรมตามความเป็นจริง ตามเหตุและผล ที่ควรจะเป็น หมายถึง การพิจารณาความผิดไม่ควรคำนึงถึงแต่ความถูกผิดตามกฎหมายเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึง ความยุติธรรมด้วย “ความยุติธรรม” ได้แก่ เรื่องที่บุคคลในสังคมซึ่งเป็นบุคคลที่มีเหตุผล มีความรู้สึก ผิดชอบเชื่อมั่นว่าเป็น เรื่องที่ชอบธรรม หลักการพิจารณาการกำหนดโทษ การพิจารณากำหนดโทษมีหลักที่ ควรคำนึงถึง ดังนี้

1. หลักนิติธรรม คือ การคำนึงถึงระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนด กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะต้องพิจารณาลงโทษ ปลดออก หรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่ง กรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อน อาจลดหย่อนโทษได้แต่ต้องไม่ต่ำกว่าปลดออก กรณีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง จะต้องพิจารณาโทษภาคทัณฑ์ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ถ้ามีเหตุ อันควรลดหย่อน จะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ กรณี ความผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ จะงดโทษโดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือว่า กล่าวตักเตือน ก็ได้ ในการลดหย่อนโทษ ผู้บังคับบัญชาต้องวางโทษก่อนว่าควรลงโทษสถานใด แต่มีเหตุอันควรลดหย่อน โทษ อย่างไร จึงให้ลงโทษสถานใด หรือให้ลดหย่อนเป็นสถานใด เหตุลดหย่อนโทษ ได้แก่ เป็นความผิดครั้งแรก ไม่เกิดความเสียหาย บรรเทาความเสียหาย รู้เท่าไม่ถึงการณ์ คุณความดี เป็นต้น ทั้งนี้ กรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งมีมติคณะรัฐมนตรีให้ไล่ออกจาก ราชการ เท่านั้น การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนก็ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษ

2. หลักมโนธรรม คือ การพิจารณากำหนดโทษให้เหมาะสมตามควรแก่กรณี เช่น ความผิดอย่าง ร้ายแรง ก็ต้องกำหนดโทษอย่างร้ายแรง ความผิดไม่ร้ายแรงก็ต้องกำหนดโทษไม่ร้ายแรง ให้เหมาะสมกับกรณี ความผิด

3. หลักความเป็นธรรม คือ ต้องพิจารณากำหนดโทษโดยเสมอหน้ากัน ใครทำผิดก็ต้องถูกลงโทษ ไม่มี การยกเว้น ไม่เลือกที่รักมักที่ชังกระทำผิดอย่างเดียวกันควรต้องลงโทษเท่ากัน อย่างไรก็ตามแม้จะเป็นความผิด อย่างเดียวกันแต่พฤติการณ์แห่งการกระทำหรือเหตุผลซึ่งอาจใช้ดุลยพินิจวางโทษหนักเบาแตกต่างกันตามควร แก่กรณี โดยนำเหตุผลบางประการมาประกอบการพิจารณา เช่น – ลักษณะของการกระทำผิด - ผลแห่งการ กระทำผิด - คุณความดี - การรู้หรือไม่รู้ว่าการกระทำเป็นความผิด - การให้โอกาสแก้ไขความประพฤติ - เหตุเบื้องหลังการกระทำผิด - สภาพของผู้กระทำผิด

4. นโยบายของทางราชการ ผู้บังคับบัญชาควรจะได้รับทราบนโยบายของทางราชการในการลงโทษ ข้าราชการที่กระทำผิดวินัยกรณีต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นหลักในการใช้ดุลยพินิจกำหนดระดับโทษให้ได้มาตรฐานที่ ทาง ราชการกำหนดไว้ นโยบายของทางราชการนั้นอาจมีปรากฏอยู่ในคำแถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภา มาตรา ๖๖ ตรี มาตรา ๖๖ ตรี มาตรา ๖๖ ตรี ก.พ. มาตรา ๖๖ ตรี ก.ค. หรือ มาตรา ๖๖ ตรี ก.ค.ศ. เช่น นโยบายด้านยาเสพติด การทุจริตคอร์รัปชัน ละเมิด สิทธิเด็ก การล่วงละเมิดทางเพศ การทุจริตการสอบ เป็นต้น การลงโทษ การลงโทษ เป็นมาตรการหนึ่งในการรักษาวินัย นอกเหนือจากการส่งเสริมให้ข้าราชการมีวินัย โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการป้องปรามมิให้มีการกระทำผิดวินัยและเพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ การลงโทษ ทางวินัยมีผลดีในแง่เป็นการปรามไว้ ไม่ให้ผู้อื่นกล้า

กระทำผิด เพราะกลัวถูกลงโทษแม้ว่าการลงโทษจะเป็น มาตรการที่พึงใช้เป็นลำดับสุดท้ายใน การรักษาวินัยก็ตาม แต่ก็ เป็นมาตรการที่สำคัญและจำเป็น ทั้งนี้ การลงโทษ ทางวินัยมิได้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ เป็นการตอบโต้ หรือแก้แค้นผู้กระทำผิดวินัย ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและ

บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 97 บัญญัติว่า “การลงโทษข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ เป็นคำสั่ง วิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษให้เป็นไปตามระเบียบ

ของ ก.ค.ศ. ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดและมีให้เป็นไปโดยพยาบาท โดยอคติ หรือโดย โทสะจริต หรือ ลงโทษผู้ที่ไม่มี ความผิด ในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในกรณีใด ตาม มาตราใด และมีเหตุผล อย่างไรในการกำหนดสถานโทษเช่นนั้น” จุดมุ่งหมายในการลงโทษทางวินัย การ ดำเนินการลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ดังนี้

1. เพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ
2. เพื่อรักษามาตรฐานความประพฤติ ขวัญกำลังใจ และสมรรถภาพของข้าราชการ
3. เพื่อจูงใจให้ข้าราชการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น
4. เพื่อรักษาชื่อเสียงของทางราชการและความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อทางราชการ ผู้มี

อำนาจสั่ง ลงโทษ ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษต้องเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย หมายถึง มีกฎหมายบัญญัติว่าเป็น ผู้บังคับบัญชา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา ๒๔) ผู้อำนวยการสถานศึกษา (มาตรา ๒๗) และมีอำนาจ สั่งลงโทษตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลด ขึ้นเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๔๙ การสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง หรือการสั่งลงโทษตามมติ กศจ. หรือ ก.ค.ศ. ผู้มี อำนาจสั่งลงโทษตามมติ แล้วแต่กรณี คือ ในกรณีที่ กศจ. หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาแล้วมีมติกำหนดโทษประการ ใด แม้ว่าโทษดังกล่าวจะเกิน กว่าอำนาจ ของผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา 53 หรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามที่กำหนด ไว้ในกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลด ขึ้นเงินเดือน พ.ศ. 2549 ผู้มีอำนาจสั่ง บรรจุและ แต่งตั้งตามมาตรา 53 หรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน แล้วแต่กรณี ก็สามารถสั่งลงโทษได้ ข้อ ควรคำนึงในการสั่งลงโทษ การลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาจะต้องคำนึงถึงขั้นตอนในการ ดำเนินการก่อนการสั่ง ลงโทษ และอำนาจในการสั่งลงโทษตามที่ กฎหมายกำหนดไว้ ไม่กระทำการนอกเหนือ อำนาจของตน การสั่งลงโทษ ที่มีได้กระทำตามขั้นตอนตามที่ กฎหมายกำหนดเป็นการสั่งลงโทษที่ไม่ถูกต้อง ต้อง เพิกถอนคำสั่งลงโทษเสียก่อน และดำเนินการใหม่ให้ ถูกต้อง เช่น

1. การสั่งลงโทษเกินอำนาจในกรณีที่กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือ ลดขึ้นเงินเดือน พ.ศ. ๒๕๔๙ ให้อำนาจผู้อำนวยการสถานศึกษาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์หรือตัดเงินเดือน 5% ของ อัตราเงินเดือนเป็นเวลาไม่เกิน 1 เดือน ถ้าสั่งลงโทษเกินอำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้ ย่อมเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ ด้วย กฎหมาย เว้นแต่การลงโทษตามมติ กศจ. หรือ ก.ค.ศ.

2. ต้องเป็นโทษที่กฎหมายกำหนด หมายถึง โทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดต้องเป็นโทษที่กำหนด ไว้ และไม่เกินอัตราโทษตามที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินกฎหมายกำหนด เช่น โทษตัดเงินเดือนกฎหมาย กำหนดไว้ ให้ ตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 5% ของอัตราเงินเดือนเป็นเวลาสูงสุดไม่เกิน 3 เดือน ตามอำนาจของ บังคับ บัญชา แต่ละระดับ หรือลดขึ้นเงินเดือนครั้งหนึ่งได้ไม่เกิน 1 ขั้น ไม่อาจลงโทษนอกเหนือกว่าที่กฎหมาย กำหนด หรือเกิน กว่าอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดได้ เช่น ลงโทษตัดเงินเดือน 10% ของอัตราเงินเดือน หรือ ลด

ขึ้นเงินเดือน 2 ขั้น เพราะกฎหมายมิได้กำหนดอัตราโทษดังกล่าวไว้ในกรณีที่เป็นการสั่งตามมติ กศจ. ก็ เช่นเดียวกัน แม้จะเป็นมติของ กศจ. ก็ต้องเป็นโทษและอัตราโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว ไม่อาจมีมติ นอกเหนือไปจากที่กฎหมายกำหนด ไว้ได้ มิฉะนั้นจะเป็นมติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และคำสั่งที่สั่งตามมตินั้น ก็ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

3. ผู้สั่งลงโทษมิใช่ผู้บังคับบัญชา ในการปฏิบัติงานอาจมีข้าราชการจากหลายหน่วยงานมาทำงาน ร่วมกัน เช่น ข้าราชการครูโรงเรียน ก. ไปช่วยปฏิบัติราชการโรงเรียน ข. ผู้บริหารโรงเรียน ข. มิใช่ผู้บังคับบัญชาของ ข้าราชการที่ไปช่วยราชการ จึงไม่มีอำนาจสั่งลงโทษ มีเพียงอำนาจการบังคับบัญชาเท่านั้น

4. การสั่งลงโทษโดยไม่ได้ตั้งกรรมการสอบสวน เว้นแต่เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามกฎหมาย ก.ค.ศ. หรือมิได้นำเสนอองค์คณะพิจารณา ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า เป็นความผิดวินัยร้ายแรง

5. การสั่งลงโทษต้องไม่ย้อนหลัง เว้นแต่กรณีที่มีการพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือเป็น กรณีที่ให้ย้อนได้ตามระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับออกคำสั่งลงโทษทางวินัย ข้าราชการ ครูและ บุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2548

6. สภาพการเป็นข้าราชการ การสั่งลงโทษจะมีผลใช้บังคับได้แต่เมื่อผู้นั้นยังมีสภาพเป็นข้าราชการ อยู่แต่ ส าหรับกรณีที่มีการกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา หรือถูก ฟ้อง คดีอาญาอยู่ก่อนที่ผู้นั้นจะออกจากราชการ แม้ผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้วมาตรา 102 แห่ง พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ก็ให้ผู้นั้นดำเนินการทาง วินัย แก่ผู้นั้นต่อไปได้ เว้นแต่จะเป็นการออกจากราชการเพราะตาย ถ้าผลการสอบสวนปรากฏข้อเท็จจริงว่า เป็น ความผิดวินัยอย่าง ร้ายแรง ผู้บังคับบัญชายังมีอำนาจสั่งลงโทษปลดออก ไล่ออกย้อนหลังได้ เว้นแต่ปรากฏ ข้อเท็จจริงว่าเป็นความผิด วินัย ไม่ร้ายแรงเมื่อผู้นั้นออกจากราชการไปแล้ว กฎหมายให้โทษเสียได้ สำหรับ ใน กรณีที่ผู้นั้นตายในระหว่างการ สอบสวนต้องงดการสอบสวนพร้อมรายงานผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจสั่ง แต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนเพื่อ พิจารณายุติเรื่อง

